

ترجمه و برداشتی

از:

قرآن مجید

جزوه پنجاه و پنجم

ترجمه و برداشت: از استاد سید حسن ابطحی

تنظیم موضوعی: جمعی از دانشمندان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ لَا سِوَا عَلَى
بَقِيَّةِ اللَّهِ رُوحِي وَأَرْوَاحُ الْعَالَمِينَ لِتُرَابٍ مَقْدَمِهِ الْفِدَاءُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

این جزوه باموضوع بندی مسئله «تزکیه نفس» از آیات قرآن تنظیم شده و هر آیه ای که مربوط به موضوعی از این علم است بعد از همان آیه ترجمه شده و سپس برداشتی از آیات در فصل جداگانه ای ارائه داده شده است. و بخاطر آنکه مباحثمان فعلاً در مسائل تزکیه نفس است قبل از مسائل اعتقادی آیاتی که مربوط به مراحل تزکیه نفس است در این جزوه آورده شده است.

ضمناً نباید گمان کرد، آنچه را که در اینجا می نویسیم تفسیر آیات قرآن بوده و یا حتی توضیح قرآن است. بلکه فقط یک نوع راهنمایی است که برای تدبیر بیشتری در قرآن و توجه دوستان به سخنان حضرت حقّ جلّ و علایادآوری شده است.

تا ان شاء الله سالکین إلى الله با تأمل زیادتری موفّق به قرائت قرآن گردند. و ضمناً آیاتی که در این جزوه قرائت می شود جابجا شده و تنظیم موضوعی گردیده است.

یعنی اگر شما بخواهید آیانی که مربوط به تزکیه نفس است را پشت سر هم قرائت کنید به ترتیب قرآن مجید در این جزوه آورده شده است و بعدها سایر آیات که مربوط به عقاید و فروع احکام است در جزوات جداگانه ای آورده خواهد شد ان شاء الله.

به امید موفقیت و السلام

سید حسن ابطحی

اعوذُ بِاللّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

آیه ۶۶ از سوره مبارکه مؤمنون

قَدْ كَانَتْ آيَاتِي تُثَلَّى عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ تَنْكِصُونَ ﴿٦٦﴾

ترجمه آیه ۶۶

قطعاً آیات من بر شما تلاوت شد، پس شما به اعقابتان برمی گشتید. (۶۶)

برداشت از آیه ۶۶ (آیات الهی)

سالک الی الله باید بداند پروردگار مهربان همه آیات و نشانه هایش را برای مردم بیان کرده است پس باید از این آیات و نشانه ها بهره برد و هیچ وقت رضایت پروردگار را فدای رسم و رسومات غلط گذشتگانش نکند.

آیه ۶۷ از سوره مبارکه مؤمنون

مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سَامِرًا تَهْجُرُونَ ﴿٦٧﴾

ترجمه آیه ۶۷

در حالی که به او تکبر می کردید و شبها در جلسات خودتان بدگویی می نمودید. (۶۷)

برداشت از آیه ۶۷ (تزکیه نفس)

سالک الی الله باید از تکبر دوری کند و از بدگویی کردن پشت سر دیگران خودداری نماید و اگر مبتلا به این صفات رذیله است باید با تزکیه نفس خود را از این صفات نجات دهد.

آیات ۷۰ - ۶۸ از سوره مبارکه مؤمنون

أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا

رَسُولُهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٦٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُمُ بِالْحَقِّ وَ

أَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ﴿٧٠﴾

ترجمه آیات ۷۰-۶۸

آیا در کلام تدبّر نکرده‌اند؟ یا آنکه چیزی برای آن‌ها آمده که برای پدران گذشته‌شان نیامده است؟ (۶۸)
یا آنکه پیامبرشان را نشناخته‌اند، در نتیجه آن‌ها او را منکر می‌شوند. (۶۹)
یا آنکه می‌گویند: او دیوانه است، ولی او حقّ را برای آن‌ها آورده و اکثرشان از حقّ کراهت دارند. (۷۰)

برداشت از آیات ۷۰-۶۸ (اهمیت تدبّر کردن)

سالک الی الله باید قوّه تفکّر و تدبّرش را در آیات و کلام الهی بکار بیندازد تا بتواند کمال استفاده را از آیات الهی ببرد و بتواند سخنان پیامبران را که کلام الهی را بر زبان جاری می‌کنند و کلام پیامبر اکرم ﷺ را که جز حق و حقیقت را نمی‌گفت، بپذیرد و منکر آن‌ها نشود زیرا انکار سخنان پیامبران سبب نابودی روح انسان می‌شود و مانع رشد و رسیدن انسان به حقایق می‌گردد.

آیه ۷۱ از سوره مبارکه مؤمنون

وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ بَلْ

أَتَيْنَاهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧١﴾

ترجمه آیه ۷۱

و اگر حقّ از هوای نفس آن‌ها پیروی می‌کرد، آسمانها و زمین و هر کس که در آن‌ها بود، فاسد می‌شد.
ولی ما چیزی به آن‌ها دادیم که مایه یادآوری برای آن‌ها است، اما آن‌ها از یادآوری خودشان روگردانند. (۷۱)

برداشت از آیه ۷۱ (هوای نفس)

پیروی از هوای نفس آسمانها و زمین و هر چه در آن‌ها است را ممکن است به فساد بکشاند ولی خدای

تعالی انسان را راهنمایی کرده تا این کار انجام نشود اما آن‌هایی که اهل تزکیه نفس نیستند یادآوریه‌ای پروردگار را به دست فراموشی می‌سپارند.

آیه ۷۲ از سوره مبارکه مؤمنون

أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجاً فَقَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٨٢﴾

ترجمه آیه ۷۲

آیا تو از آن‌ها مخارجی را می‌خواهی؟ با اینکه هزینه پروردگارت بهتر است و او بهترین روزی‌دهندگان است. (۷۲)

برداشت از آیه ۷۲ (رزق همه در دست خداست)

سالک الی الله باید بداند روزی هر موجودی دست پروردگار است و او بهترین روزی‌دهندگان است و پیامبران و مبلغین اجرشان به عهده خدای تعالی است.

آیات ۷۴ - ۷۳ از سوره مبارکه مؤمنون

وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ

عَنِ الصِّرَاطِ لَنَّاكِبُونَ ﴿٧٤﴾

ترجمه آیات ۷۴ - ۷۳

و قطعاً تو آن‌ها را به راه راست دعوت می‌کنی. (۷۳)
و حتماً کسانی که ایمان به آخرت نمی‌آورند، از آن راه منحرف‌اند. (۷۴)

برداشت از آیات ۷۴ - ۷۳ (صراط مستقیم)

سالک الی الله باید بداند که آنچه پیامبر اکرم ﷺ می‌گوید صراط مستقیم است ولی کسانی که اهل تزکیه نفس نیستند و ایمان به آخرت ندارند از این راه منحرف‌اند.

وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرٍّ لَلَجُّوا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٥﴾

لَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَ مَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿٧٦﴾ حَتَّىٰ إِذَا

فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٧﴾

ترجمه آیات ۷۷ - ۷۵

و اگر به آن‌ها مهربانی کنیم و ناراحتیها و ضررهايشان را برطرف نماییم، در طغیانشان لجاجت می‌کنند تا حیران شوند. (۷۵)

و قطعاً ما آن‌ها را به عذاب گرفتار کرده‌ایم. پس در مقابل پروردگارشان، نه فروتنی کرده و نه تضرع می‌نمایند. (۷۶)

تا زمانی که از عذاب شدید دری به روی آن‌ها بگشاییم. ناگهان آن‌ها در آن حال ناامید می‌شوند. (۷۷)

برداشت از آیات ۷۷ - ۷۵ (ایمان)

سالک الی الله باید ایمان به آخرت داشته باشد ولی آن‌هایی که ایمان به آخرت ندارند و در انحراف قرار گرفته‌اند اگر به آن‌ها مهربانی شود لجاجت‌شان و طغیان‌شان بیشتر می‌شود و اگر عذاب و سختی بکشند ناامید می‌شوند آن‌ها کسانی هستند که در مقابل پروردگارشان فروتنی و تضرع نمی‌کنند. بنابراین باید سالک الی الله بکوشد تا ایمانش را تقویت کند و در مقابل پروردگار فروتنی و تضرع داشته باشد.

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ

أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾

ترجمه آیات ۸۷ - ۸۶

بگو: پروردگار آسمانهای هفتگانه و پروردگار عرش عظیم کیست؟ (۸۶)
به زودی می‌گویند: خدا است. بگو: آیا پس چرا تقوی پیشه نمی‌کنید؟ (۸۷)

برداشت از آیات ۸۷ - ۸۶ (تقوی)

فطرت همه انسانها و بشریت معترف به وجود پروردگار می‌باشد. اما این علم و دانایی باید همراه با تقوی باشد تا سبب گردد انسانها رشد کنند و از انحرافات مختلف و بدبختی‌های روحی نجات یابند.

آیه ۹۶ از سوره مبارکه مؤمنون

ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةِ مَنْ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٦﴾

ترجمه آیه ۹۶

برداشت از آیه ۹۶ (نیکی)

سالک الی الله باید با قاطعیت بکوشد آن چنان روحیه‌ای در خود ایجاد کند که در مقابل بدیهی‌های دیگران به نیکویی نمودن، بدی و زشتی را دور کند و بداند که پروردگار مهربان، دانا است به آن چه بشر انجام می‌دهد و علم پروردگار به اعمال ما باید سبب آرامش و کسب ایمان واقعی ما گردد.

آیات ۹۸ - ۹۷ از سوره مبارکه مؤمنون

وَ قُلْ رَبِّ اعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ﴿٩٧﴾ وَ اعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ

يَحْضُرُونِ ﴿٩٨﴾

ترجمه آیات ۹۸ - ۹۷

و بگو: پروردگار من، به تو پناه می‌برم از وسوسه‌های شیاطین. (۹۷) و پروردگار من، به تو پناه می‌برم از اینکه آنها نزد من حاضر شوند. (۹۸)

برداشت از آیات ۹۸ - ۹۷ (شرّ شیطان)

سالک الی الله همیشه و در همه وقت باید از شرّ شیطان و وسوسه‌هایش به پروردگار مهربان پناه ببرد.

آیات ۱۱۱ - ۱۰۹ از سوره مبارکه مؤمنون

إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَ أَنْتَ

خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّخَذْتَهُمْ سَخِرِيًّا حَتَّى أَنْسَوْكُم ذِكْرِي وَ كُنْتُمْ مِنْهُمْ

تَضَحَكُونَ ﴿١١٠﴾ إِلَيَّ جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا إِنَّهُمْ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿١١١﴾

ترجمه آیات ۱۱۱ - ۱۰۹

قطعاً جمعی از بندگان من بودند که می‌گفتند: پروردگار ما، ما ایمان آورده‌ایم. پس ما را ببخش و به ما مهربان باش و تو بهترین مهربانان هستی. (۱۰۹)

و شما آن‌ها را به مسخره گرفتید تا از یاد من شما را غافل کردند^(۱) و شما بودید که به آن‌ها می‌خندیدید. (۱۱۰)

من امروز به خاطر آنچه آن‌ها صبر کرده‌اند، جزای آن‌ها را می‌دهم. قطعاً آن‌ها پیروزند. (۱۱۱)

برداشت از آیات ۱۱۱ - ۱۰۹ (استقامت)

سالک الی الله باید بداند که دنیا برای کسانی که دارای استقامت هستند و صبر را پیشه می‌کنند و هم چنین برای کسانی که انسانهای با ایمان و توبه کار را مسخره می‌کنند، گذرا و محلّ امتحان می‌باشد ولی قطعاً چون بازگشت همه انسانها به سوی پروردگار است، خدای تعالی به کسانی که برای رضایت او صبر کرده‌اند اجر و جزای ویژه‌ای عنایت می‌فرماید و پیروزی و موفقیت مال صابرين است.

۱ - به خاطر آنکه مسخره کردن مؤمنین، تاریکی دل می‌آورد و انسان از یاد خدا غافل می‌شود، لذا خدای تعالی غفلت از یاد خودش را به مؤمنین نسبت داده و فرموده: «تا از یاد من شما را غافل کردند».